

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Σκέψεις για την εισαγωγή του Πολλαπλού Βιβλίου στην εκπαίδευση

Η έννοια του Πολλαπλού Βιβλίου –αποτελείται από διδακτικά πακέτα που περιλαμβάνουν βιβλίο και ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα– απασχολεί την εκπαιδευτική κοινότητα από τη στιγμή που ανακοινώθηκε η εισαγωγή του και η σύνδεση του με νέα Προγράμματα Σπουδών (Π.Σ.), που ολοκληρώθηκαν και έγιναν γνωστά πριν από λίγα χρόνια. Η σχετική συζήτηση αναζωπυρώθηκε μετά την πρόσφατη ανάρτηση σε ειδική ψηφιακή πλατφόρμα όσων διδακτικών πακέτων, του Δημοτικού, του Γυμνασίου και της Α΄ Λυκείου, εγκρίθηκαν έπειτα από σχετική ανταπόκριση σε πρόσκληση για τη δημιουργία τους. Η ανάρτηση οδήγησε σε επισημάνσεις και κριτικές για την απουσία βιβλίων σε κάποια γνωστικά αντικείμενα ή την παρουσία μόνο ενός σε άλλα, για την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων εισαγωγής τους στα σχολεία, για το περιεχόμενό τους, για τη (μη) ύπαρξη Πολλαπλού Βιβλίου στις δυο τελευταίες τάξεις του Λυκείου, για το αναγκαίο βάρος που πρέπει να δοθεί στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.ά.

Εκτός από τα παραπάνω, που είναι πράγματι σημαντικά, θα άξιζε να δοθεί έμφαση σε μια παράμετρο που έχει σχέση με τη φιλοσοφία εισαγωγής του Πολλαπλού Βιβλίου. Ο σχεδιασμός του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής είναι ξεκάθαρος. Το βιβλίο δεν είναι στο επίκεντρο της μαθησιακής διαδικασίας, αλλά ένα από τα εργαλεία πραγμάτωσής της. Αποτελεί άξονα αναφοράς, βάση δεδομένων, πρόταση διδασκαλίας αλλά και έμπνευση για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες. Το βάρος πέφτει περισσότερο στο Πρόγραμμα Σπουδών και τον Οδηγό Εκπαιδευτικού κάθε γνωστικού αντικειμένου, και, κυρίως, στα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα (Π.Μ.Α.) κατά την εφαρμογή των επιμέρους θεματικών πεδίων και ενοτήτων του Π.Σ. Τα Π.Μ.Α. προτείνονται βέβαια στο αντίστοιχο Π.Σ., διαμορφώνονται όμως για συγκεκριμένους μαθητές και μαθήτριες σε συγκεκριμένες τάξεις από συγκεκριμένους/ους εκπαιδευτικούς.

Όποιος γνωρίζει την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα αντιλαμβάνεται πως όλα τα παραπάνω, συνιστούν, αν ακολουθηθεί ο συγκεκριμένος σχεδιασμός, αλλαγή παραδείγματος, καθώς προϋποθέτουν στην ουσία τους, και όχι στο πλαίσιο μιας τυπικής εφαρμογής τους, μετάβαση από υλοκεντρικές, βιβλιοκεντρικές και εξετασιοκεντρικές λογικές (π.χ. Τράπεζα Θεμάτων στο Λύκειο) στη σχεδίαση του μαθήματος από τον εκπαιδευτικό σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης του, κάτι που δεν είναι καθόλου εύκολο. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι έτσι

δομημένο που πολλές φορές οτιδήποτε νέο απορροφάται και προσαρμόζεται στο παλαιό αντί να συμβαίνει το αντίθετο. Η προβλεπόμενη επιλογή ενός σχολικού βιβλίου προς εκτύπωση και διαμοιρασμό, για παράδειγμα, μπορεί να επαναφέρει στην πράξη τη λογική χρήσης του ενός σχολικού εγχειριδίου.

Στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα η ισχυρή προσαρμογή στις ισχύουσες λογικές που αναφέρονται παραπάνω μπορεί να παρατηρηθεί από την οργάνωση του χώρου μιας σχολικής αίθουσας (άσχετα αν αυτή είναι εφοδιασμένη με διαδραστικό πίνακα) μέχρι το ωρολόγιο πρόγραμμα και τις αναθέσεις των μαθημάτων. Επιπλέον, η προσαρμογή αυτή έχει φυσικοποιήσει αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα και έχει δημιουργήσει, παράλληλα, ισχυρές πεποιθήσεις σε όλη την ελληνική κοινωνία (συμπεριλαμβανομένης της εκπαιδευτικής κοινότητας) για το πώς πρέπει να είναι και τι να επιδιώκει το σχολείο. Συνεπώς, για την επιτυχία της εφαρμογής μιας νέας λογικής, αυτής του Πολλαπλού Βιβλίου, φαίνεται πως χρειάζεται η διαμόρφωση και μιας νέας «κουλτούρας» που θα διαπνέει όλο το εκπαιδευτικό σύστημα. Αν θέλουμε, λοιπόν να έχει αποτελέσματα η «αλλαγή», δεν μπορεί αυτή να γίνει χωρίς έμφαση στο ζητούμενο, αποσπασματικά, χωρίς προετοιμασία και πολύ περισσότερο από τη μια στιγμή στην άλλη στο πλαίσιο μιας τυπικής εφαρμογής.

Ο «Φιλολόγος», πάντως, θα επανέλθει στο ζήτημα, ενώ προσδοκά να φιλοξενήσει και σκέψεις, παρεμβάσεις, προτάσεις συναδέλφων που θα αναδεικνύουν τις ποικίλες όψεις του εγχειρήματος «Πολλαπλό Βιβλίο».

ΚΟΣΜΑΣ ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ

Για το Δ.Σ. του «Φιλολόγου»

